

Raad voor Cultuur

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp

Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden *Openbare en bijzondere academische ziekenhuizen* over de periode over de periode 1985-2000 voor de zorgdraggers de Vereniging van Academische Ziekenhuizen, de commissie Medische Ethiek van het Leids Universitair Medisch Centrum en de Medisch-ethische toetsingscommissie van het Academisch Ziekenhuis Groningen en de Rijksuniversiteit Groningen

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

Uw kenmerk
C/S/03/181
Uw brief van
17 januari 2003
Ons kenmerk
arc-2003.5356/2

Mevrouw de Staatssecretaris,

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de Vereniging van Academische Ziekenhuizen, de commissie Medische Ethiek van het Leids Universitair Medisch Centrum en de Medisch-ethische toetsingscommissie van het Academisch Ziekenhuis Groningen en de Rijksuniversiteit Groningen u, in hun hoedanigheid van zorgdrager in de zin van de Archiefwet 1995, hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Openbare en bijzondere academische ziekenhuizen* over de periode vanaf 1985. In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen¹ aan, met excuses voor het feit dat de adviestermin is overschreden.
2. De Raad heeft deze ontwerplijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen, adviseert de Raad u deze selectielijst vast te stellen voor de periode 1985-2000 met uitzondering van de handelingen van de volgende actoren: de wervingscommissie AZR HR&O, de bezwarencommissie opleiding leerling-verpleegkundigen, de commissie van deskundigen, de dierexperimentencommissie, de commissie medische registratie en het bestuur educatieve voorziening.

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord. De bijlage bij dit advies bevat een aantal concrete aanbevelingen voor redactionele verbeteringen die de bruikbaarheid van de lijst kunnen bevorderen en misverstanden over de interpretatie van handelingen kunnen voorkomen.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. *Ontwerplijst*

Deze ontwerplijst is als basiselectiedocument tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan het ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Een academische zaak, deel III. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de openbare en bijzondere academische ziekenhuizen, 1985-2000* (PIVOT-rapport nr. 97, nog niet gepubliceerd).

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2003.5356/2

§ 3.2. *Drieboeksoverleg*

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde drieboeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Al ten tijde van het drieboeksoverleg zijn historici uitgenodigd om als externe deskundige aan de voorbereiding van de ontwerplijst mee te werken.

§ 3.3. *Terinzagelegging*

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, geresulteerd in een reactie van de Nederlandse Vereniging van Researchgeoriënteerde Farmaceutische Industrie (Nefarma). In uw adviesaanvraag geeft u te kennen de vernietigingstermijn van 10 jaar voor de neerslag van handeling 234 naar aanleiding van de reactie van Nefarma te willen verlengen tot 15 jaar. In hoofdstuk 5 gaat de Raad nader in op de voorgestelde waardering van handeling 234.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerplijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2),

alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerplijst

De ontwerplijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein *Openbare en bijzondere academische ziekenhuizen* over de periode na 1985. Uw adviesaanvraag spreekt echter, in aansluiting op de reikwijdte van het rapport institutioneel onderzoek, over vaststelling voor de periode 1985-2000. De Raad neemt aan dat de adviesaanvraag de reikwijdte van de ontwerplijst correct weergeeft.

Niet alle actoren die voorkomen in de ontwerplijst worden genoemd in het verslag driehoeksoverleg. In het verslag driehoeksoverleg ontbrekende actoren zijn: de wervingscommissie AZR HR&O, de bezwarencommissie opleiding leerling-verpleegkundigen, de commissie van deskundigen, de dierexperimentencommissie, de commissie medische registratie en het bestuur educatieve voorziening. De Raad kan daardoor niet vaststellen of er voor deze actoren naar behoren driehoeksoverleg heeft plaatsgevonden.

De adviesaanvraag en het vaststellingsverzoek geven evenmin uitsluitend over de reikwijdte van de ontwerplijst.

De Raad heeft daarom besloten in het kader van deze adviesaanvraag uitsluitend te kijken naar de handelingen van de actoren waarvoor blijkens het verslag driehoeksoverleg de archiefwettelijke procedures naar behoren zijn doorlopen.

Vaststelling van de lijst voor zover deze betrekking heeft op de handelingen van de actoren die in de voorgaande alinea's bij name zijn genoemd wordt u door de Raad ontraden.

De Raad heeft veel waardering voor de wijze waarop de voorbereiding van deze ontwerplijst is georganiseerd.

Mandatering door de betrokken zorgdragers aan één orgaan om de lijst voor te bereiden en de archiefwettelijke procedures af te wikkelen is, naar het oordeel van de Raad, bij uitstek de figuur om de vaststelling van selectielijsten tegelijkertijd te versnellen, kwalitatief te verbeteren en de werklast van alle bij de archiefwettelijke afwikkeling van selectielijsten betrokken instanties te verminderen. Wel vindt de Raad het wenselijk dat in geval van mandatering de stukken met betrekking tot de mandaatverlening bij de adviesaanvraag aan de Raad worden voorgelegd, zodat de Raad kan toetsen of daarbij de zorgvuldigheidseisen in acht zijn genomen.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de criteria uit 1997 zijn gebruikt, die niet formeel zijn vastgesteld. De Raad is nog steeds in afwachting van door het Nationaal Archief aangekondigde aanpassingen in de wijze van archiefselectie, waarin de kwestie van de status van de selectiecriteria zou worden meegenomen.

De Raad stelt vast dat er in deze selectielijst geen sprake is van het hanteren van een bijzonder selectie criterium. Naar het oordeel van de Raad was een bijzonder criterium, dat recht doet aan de blijvende waarde van bepaalde neerslag voor medisch-wetenschappelijk onderzoek en aan het maatschappelijk en historisch belang van de ontwikkeling van opvattingen en uitvoeringspraktijk ten aanzien van medisch-ethische vraagstukken, hier wel op zijn plaats geweest. In hoofdstuk 5 wordt hierop, in het commentaar bij de waardering van handeling 234, verder ingegaan.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2003.5356/2

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er gewoonlijk van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij doorgaans aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

In dit geval heeft de Raad daarover enige twijfel, vooral daar waar het gaat om de vernietigingstermijnen van neerslag van handelingen met rechtspositionele gevolgen. In de navolgende paragraaf gaat de Raad daar verder op in.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerplijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerplijst bezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de volgende opmerkingen.

Wijzigingen n.a.v. driehoeksoverleg niet verwerkt

In een aantal gevallen zijn in het driehoeksoverleg afgesproken wijzigingen niet goed verwerkt in de lijst zoals die aan de Raad is voorgelegd. Het betreft de handelingen 26 en 367 (moet B 4 zijn maar is nog steeds B 5); de handelingen 205, 314 en 230 (moet B 5 zijn maar is nog steeds V 5). Overigens is de Raad van mening dat de neerslag van handeling 205, die betrekking heeft op een onkostenvergoeding, niet voor bewaring in aanmerking zou moeten komen.

Consistentie met lijst Arbeidsvoorwaarden sector Rijk

De ontwerplijst bevat een groot aantal handelingen (o.a. 25 a/b, 111a-117a, 111b-117b, 111c-117c, 124 a/b, 183, 188, 241 a/b) die betrekking hebben op de arbeidsvoorwaarden en de rechtspositie van het personeel van de Academische Ziekenhuizen. Het is de Raad opgevallen dat veel van de voorgestelde selectiebeslissingen t.a.v. deze handelingen afwijken van de lijn die is ingezet in de selectielijst *Arbeidsvoorwaarden sector Rijk*. De standaardtermijn voor al die bescheiden waar zowel werkgevers als werknemers langdurig op moeten kunnen terugrijpen om bijvoorbeeld pensioengrondslagen aan te ontlenen, is in de ontwerplijst *Academische Ziekenhuizen* meestal gesteld op 10 jaar na einde dienstbetrekking. De Raad adviseert u om deze, naar analogie met de lijst *Arbeidsvoorwaarden sector Rijk*, te wijzigen in 75 jaar na geboorte.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-2003.5356/2

Handeling 36: het verstrekken van gegevens die nodig zijn om een (maximum)tarief goed te keuren of vast te stellen of die nodig zijn voor een goede uitvoering van de Wet tarieven gezondheidszorg

De voorgestelde waardering luidt: vernietigen na 5 jaar. Dat lijkt rijkelijk kort gelet op het feit dat deze gegevens onder andere bedoeld zijn om de betrokken ministers inzicht te geven in de effecten van het gevoerde of het te voeren beleid. De Raad adviseert u daarom de vernietigingstermijn te verruimen.

Handeling 103, 104, 105 m.b.t reglementen over ziekte, ziektekosten en herintreding van werknemers

Alle in deze ontwerplijst voorkomende reglementen met betrekking tot personele aangelegenheden komen voor bewaring in aanmerking, behalve deze drie. De Raad ziet geen reden om de genoemde handelingen uit te zonderen van bewaring en adviseert u de waardering te wijzigen in B 5.

Handeling 389: het, gehoord de adviesraad zorg en het stafconvent, goedkeuren van het reglement van de infectiecommissie

De Raad is van mening dat deze handeling voor dezelfde waardering in aanmerking komt als de sterk vergelijkbare handeling 272, die de goedkeuring van het reglement van de geneesmiddelencommissie beschrijft en met B 4 gewaardeerd is.

Handeling 214: het adviseren van de raad van bestuur over ingediende onderzoeksprotocollen van medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen

De neerslag van deze handeling van de medisch-ethische toetsingscommissie wordt voorgedragen voor vernietiging na 5 jaar. Dat is op zichzelf consistent met de waardering van de meeste advieshandelingen van andere organen die in deze lijst voorkomen. Verschil is echter, dat voor handeling 214 geen corresponderende, met B gewaardeerde, handeling van de raad van bestuur voorkomt.

De Raad acht de neerslag van handeling 214 van maatschappelijk en historisch belang: deze archiefbescheiden weerspiegelen de ontwikkeling van opvattingen en uitvoeringspraktijk ten aanzien van medisch-ethische vraagstukken. Onder verwijzing naar het in § 4.2 bepleite bijzondere selectie criterium adviseert de Raad u de neerslag van handeling 214 te bewaren.

Handeling 234: het verslagleggen van de medische behandeling van patiënten

Bij de waardering van deze handeling heeft de Raad verschillende kanttekeningen:

- er worden drie verschillende termijnen voorgesteld voor verschillende categorieën bescheiden. De wijze waarop die drievoudige waardering is geformuleerd, wekt verwarring, doordat niet duidelijk is hoe de categorieën zich tot elkaar verhouden en op welke specifieke wetgeving het onderscheid tussen de categorieën is gebaseerd.
- in uw adviesaanvraag geeft u aan dat de reactie van Nefarma op de ontwerplijst heeft geleid tot de wijziging van de waardering van handeling 234 van V 10 in V 15 jaar. Omdat de handeling in kwestie niet één, maar drie verschillende waarderingen kent, roept deze formulering vragen op. De Raad gaat ervan uit dat het uw bedoeling is om de waardering van de categorie die in de ontwerplijst op V 10 staat te wijzigen in V 15, en dat de overige categorieën blijven staan op resp. V 115 jaar en V 5 jaar.
- Zoals de Raad opmerkte in § 4.2 acht hij voor deze lijst een bijzonder criterium, dat recht doet aan de blijvende waarde van bepaalde neerslag voor medisch-wetenschappelijk onderzoek, op zijn plaats. Ook de heer Frijhoff heeft, in zijn hoedanigheid van materiedeskundige in het driehoeksoverleg, de wens te kennen gegeven ten aanzien van deze handeling over te gaan tot revisie van de waardering zodra de relevante wetgeving die mogelijkheid biedt. De Raad vraagt zich af of het werkelijk zo is dat een ruimhartiger bewaarbeleid op dit punt onmogelijk is onder de huidige wetgeving. De Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst bepaalt (art. 454 lid 3 boek 7 BW) dat patiëntendossiers 10 jaar bewaard moeten worden *of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit*. De Raad acht het denkbaar dat de blijvende waarde voor medisch-wetenschappelijk onderzoek beschouwd kan worden als voortvloeiende uit de zorg van een goed hulpverlener.

In hoeverre de Wet Bescherming Persoonsgegevens onoverkomelijke bezwaren tegen ruimhartiger bewaren van patiëntengegevens opwerpt, wordt uit het verslag van het driehoeksoverleg niet duidelijk. Met toestemming van de patiënt en met een duidelijke omschrijving van het medisch-wetenschappelijke doel waarvoor gegevens zouden moeten

worden bewaard, is wellicht meer mogelijk dan in deze ontwerplijst wordt voorgesteld.

De Raad adviseert u op grond van bovenstaande de waardering van handeling 234 nader te overwegen, zorgvuldiger te formuleren en met specifieke wettelijke vereisten te beargumenteren.

Handeling 336a: het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden van de raad van bestuur

De formulering van de handeling suggereert dat het hier gaat om algemene kaders en niet om arbeidsvoorwaarden van individuele leden van de raad van bestuur. In dat geval acht de Raad de waardering B 1 op zijn plaats. Als het hierbij toch gaat om de arbeidsvoorwaarden en de rechtspositie van individuele leden van de raad van bestuur, dan pleit de Raad, onder verwijzing naar de eerder gemaakte opmerkingen over de consistentie met de selectielijst *Arbeidsvoorwaarden Rijk*, voor een vernietigingstermijn van 75 jaar na geboorte.

Pagina

7

Ons kenmerk

arc-2003.5356/2

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerpselectielijst vast te stellen voor de periode 1985-2000 met uitzondering van de handelingen van de volgende actoren: de wervingscommissie AZR HR&O, de bezwarencommissie opleiding leerling-verpleegkundigen, de commissie van deskundigen, de dierexperimentencommissie, de commissie medische registratie en het bestuur educatieve voorziening.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris